

Հաստատված է

22.09.2025թ.

_____ Տ. Մելքոնյան

ՀՀ ԿԳՄՄՆ «ԵՐԵՎԱՆԻ Ս. ԽԱՆՁԱՂՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ Հ. 184 ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ»

ՊՈԱԿ

2025-2026 ՈՒՍՏԱՐԻ

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԼԱՆԱՎՈՐՈՒՄ

Հավանության է արժանացել հայոց լեզվի և գրականության մեթոդական միավորման
04.09.2025թ-ի N 3 նիստում

Նախագծի ղեկավար՝ Մելինե Տիգրանյան

Թեմա	Գրական հայերենի երկու ճյուղերը
Ուսումնական նախագծի անվանումը	Աշխարհագրարի լեզվական ճյուղավորումները և զարգացման ընթացքը
Առարկա	Հայոց լեզու
Ուսումնական տարի, կիսամյակ	2025-2026 ուստարի, առաջին կիսամյակ
Դասարան	XI դասարանի տնտեսագիտական նպատակային խումբ 5
Տևողություն՝ սկիզբ և վերջնաժամկետ	6 շաբաթ (սեպտեմբերի 23 – նոյեմբերի 4)
SS գործիքներ	Համակարգիչ, համացանց
Նախագծի իրականացման փուլեր	1-ին փուլ- Հիմնահարց 2-րդ փուլ- Պլանավորում /նախագծում 3-րդ փուլ- Որոնում 4-րդ փուլ- Շնորհանդես (նախնական) 5-րդ փուլ- Շնորհանդես
Նախագծի տեսակը	Ներառարկայական
Նախագծի նպատակը	1. Ծանոթանալ աշխարհագրարի լեզվական ճյուղավորումներին և զարգացման ընթացքին: 2. Նպաստել սովորողի ակտիվ գործունեության խթանմանը՝ հաշվի առնելով սովորողի անձնական հետաքրքրությունները տվյալ թեմայի շուրջ: 3. Զարգացնել նյութը հետազոտելու, սովորածը այլ պայմաններում և միջավայրում կիրառելու, գիտելիքների բովանդակային և բազմակողմանիորեն զարգացման, արևմտահայերեն բառերը խոսքում ճիշտ կիրառելու հմտություններ: 4. Բացահայտել սովորողի ստեղծագործական-հետազոտական կարողունակությունները: 5. Արժևորել արևմտահայերենի իմացությունը՝ որպես լեզվապահպանության կարևորագույն գործոն:
Նախագծի վերջնարդյունքը	1. Ճիշտ կիրառի գրական հայերենի երկու ճյուղերը խոսքային համապատասխան միջավայրում: 2. Մեկնաբանի արևելահայերենի և արևմտահայերենի բառապաշարային և քերականական տարբերությունները: 3. Բարձրացնի լեզվաբառարանական գիտելիքների մակարդակը:

Հնարավոր հետագա ազդեցությունը, վերջնարդյունքի կիրառելիությունը այլոց կողմից	Լրացուցիչ ուսումնական նյութի ստեղծում ուսուցիչների և սովորողների համար: Ստեղծված նյութերը կտրամադրվեն դպրոցի գրադարանին:
Նախագծի նկարագիրը (ժամանակացույցը)	1-ին փուլ- Հիմնահարց (սեպտեմբերի 23) ուսուցչի գործունեությունը`</b>  ներկայացնել նախագծի թեման, առաջարկել հիմնահարցը և ձևակերպել նպատակներն ու խնդիրները  <b>սովորողի գործունեությունը` իրականացնել հիմնահարցի նպատակների և խնդիրների ընկալում 2-րդ փուլ- Պլանավորում /նախագծում (սեպտեմբերի 30) ուսուցչի գործունեությունը`</b>  կազմակերպել նախագծի գործունեությունը, բաշխել սովորողների դերերը, քննարկել նախագծի ներկայացման հնարավոր տարբերակները  <b>սովորողի գործունեությունը` իրականացնել աշխատանքի պլանավորում և բաժանում, ընտրել ներկայացման հնարավոր ձևերը 3-րդ փուլ-Որոնում (հոկտեմբերի 7) ուսուցչի գործունեությունը`</b>  տրամադրել խորհրդատվություն, հսկել սովորողների աշխատանքը, տալ նոր գիտելիք, կատարել թեմայի ներկայացման փորձեր  <b>սովորողի գործունեությունը` աշխատել ինքնուրույն, յուրաքանչյուրն իր դերով, խորհրդակցել իրար հետ, գտնել նյութեր ներկայացման համար 4-րդ փուլ- Շնորհանդես (նախապատրաստում) (հոկտեմբերի 14, 28, նոյեմբերի 4) ուսուցչի գործունեությունը`</b>  կատարել դիտարկումներ, տալ խորհուրդներ, պատրաստվել նախագծի պաշտպանությանը  <b>սովորողի գործունեությունը` վերլուծել տեղեկությունները, կատարել հետազոտություններ, աշխատել նախագծի վրա, պատրաստվել պաշտպանությանը 5-րդ փուլ- Շնորհանդես (հանրային ներկայացում) (նոյեմբերի 7) ուսուցչի գործունեությունը` լսել, հարցեր տալ սովորողներին, ուղղորդել, գնահատել նրանց

	կատարած աշխատանքի որակը սովորողի գործունեությունը՝ ներկայացնել ուսումնական նախագիծը հանրությանը, մասնակցել հանձնաժողովի քննարկմանը
Կարողունակություններ, որոնք կգարգանան այս նախագծի ընթացքում	• Սովորել սովորելու կարողունակություն • Լեզվական գրագիտության կարողունակություն • Թվային և մեդիա կարողունակություն • Մշակութային կարողունակություն
Ուսումնական նախագծի հիմնախնդիրը և մարտահրավերային հարցեր	• կատարել աշխարհաբարի երկու ճյուղերի լեզվական փոփոխությունների (հնչյունական, բառապաշարային, քերականական) վերլուծություն • ներկայացնել պատմական և մշակութային գործոնների ազդեցությունը արևելահայերենի և արևմտահայերենի զարգացման վրա • ներկայացնել աշխարհաբարի զարգացման ընթացքը (17-րդ դարից մինչև մեր օրեր) • բացահայտել աշխարհաբարի դերը հայոց լեզվի զարգացման և մշակութային ժառանգության պահպանման մեջ
Խմբին տրվող առաջադրանքներ	• ուսումնասիրել աշխարհաբարի լեզվական ճյուղավորումների պատճառները • ցույց տալ արևելահայերենի և արևմտահայերենի հնչյունական հիմնական տարբերությունները • համեմատել արևելահայերենի և արևմտահայերենի բառապաշարային նմանություններն ու տարբերությունները • բացատրել արևելահայերենի և արևմտահայերենի քերականական հիմնական տարբերությունները • ներկայացնել արևմտահայերենի կիրառության ոլորտները (գրականություն, արվեստ) • Պատրաստել սահիկաշար նյութի վերաբերյալ • Կազմել գրքույկ
Միջառարկայական կապեր	հայոց լեզու, հայ գրականություն, արվեստ

Ուսումնական նախագծի ավարտուն արդյունքի (պրոդուկտի) ներկայացման տեսակը		1. Վերլուծական զեկույց ա. թեմայի ներկայացում, տվյալների վերլուծություն, համեմատություն բ. հետազոտությունների արդյունքներ, հիմնական հետևություններ 2. Տեսողական ներկայացում ա. PowerPoint ծրագրով սահիկաշար բ. տեսանյութ 3. «Արևելահայերեն-արևմտահայերեն» բառարան		
Ուսումնական նախագծի վերջնարդյունքների ներկայացման տեսակներ		Սահիկաշար, «Արևելահայերեն-արևմտահայերեն» բառարան		
Վերջնարդյունքի կիրառելիություն		- Սահիկաշարի տեղադրումը դպրոցի կայքում - Ուսումնական նյութի օգտագործում ուսումնական գործընթացում հայոց լեզվի ժամերին		
Հետազոտության աղբյուրներ		1. «Հայոց լեզու 11» դասագիրք, հեղինակներ՝ Հ. Զաքարյան, Յ. Ավետիսյան 2. Մ. Ե. Ասատրյան «Արևելահայ և արևմտահայ գրական լեզուների համակարգերի շուրջ» 3. Ռ. Սաքապետյան «Արևմտահայերեն-արևելահայերեն» բառարան 4. Համացանց		
Խմբի գործողությունները				
1-ին խումբ	Խմբի անդամները	Անելիքները	Նախատեսված ժամկետները	Կատարման ժամկետը
1	Ստեփանյան Գայանե	Ցույց տալ արևելահայերենի և արևմտահայերենի հնչյունական հիմնական տարբերությունները, օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից:Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	23. 09-04. 11. 2025	07. 11. 2025թ.

2	Մարգարյան Անյուտա	Ուսումնասիրել աշխարհաբարի լեզվական ճյուղավորումների պատճառները, օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից: Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	23. 09- 04. 11. 2025	07. 11. 2025թ.
3	Բաբայան Գոհար	Ներկայացնել արևմտահայերենի կիրառության ոլորտները (գրականություն, արվեստ), օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից: Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	23. 09- 04. 11. 2025	07. 11. 2025թ.
4	Քոչարյան Էլինա	Բացատրել արևելահայերենի և արևմտահայերենի ձևաբանական հիմնական տարբերությունները, օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից: Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	23. 09- 04. 11. 2025	07. 11. 2025թ.
5	Խեչոյան Արինա	Համեմատել	23. 09-	07. 11. 2025թ.

		արևելահայերենի և արևմտահայերենի բառապաշարային նմանությունները, օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից: Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	04. 11. 2025	
6	Խաչատրյան Մարինե	Համեմատել արևելահայերենի և արևմտահայերենի բառապաշարային տարբերությունները, օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից: Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	23. 09- 04. 11. 2025	07. 11. 2025թ.
7	Խաչատրյան Անուշ	Ներկայացնել արևելահայերենի և արևմտահայերենի շարահյուսական հիմնական տարբերությունները, օգտվել դասագրքից, համացանցից կամ այլ աղբյուրներից: Պատրաստել սահիկաշար, կազմել բառարան, էլեկտրոնային և թղթային կրիչներով ներկայացնել աշխատանքը:	23. 09- 04. 11. 2025	07. 11. 2025թ.

